

Vriendenkring Noordzee-Aquarium Oostende

V.Z.W.

(volwaardig afgekort V.N.A.O.-v.z.w.)

(Bestemming)

P 708549

Driemaandelijks tijdschrift - 4de trimester 2007 - nr. 70
Afgiftekantoor Oostende 1

Willy Versluys van de rederij Ishtar glunderet op zijn nieuwste aanwinst 0.32 Petrus Pictor, die het visserijdok te Oostende binnenvaart.

In dit nummer :

Groepsreis Lewarde • Groepsreis champagnestreek • Nieuw boek •

Zang en dans in de visserij • Oproep ! • 0.32 Petrus Pictor

Internationaal pooljaar - Polarstern - Cedric d'Udekem d'Acoz • Louis Royon

INLICHTINGEN

De Vriendenkring van het Noordzee-Aquarium Oostende werd gesticht op 1 juli 1990 als feitelijke vereniging. Op 24 februari 1997 werd de feitelijke vereniging omgevormd tot een vereniging zonder winstoogmerk volgens de wet van 27 juni 1921. De statuten verschenen in het Belgische Staatsblad op 24 april 1997 in de bijlage onder het nummer 5954 blz. 3308 en 3309. Deze statuten werden gewijzigd en gecoördineerd op 6 december 2004 als gevolg van de nieuwe V&S-wet van 2 mei 2002. De vereniging staat wettelijk bekend met het ondernemingsnummer 0460.438.808 met zetel Aquariumgebouw, Visserskaai 8400 Oostende

De vereniging: "V.N.A.O.-V.Z.W." heeft volgens art. 3 van de statuten als doel:

1. Een beweging op gang brengen ten gunste van het Stedelijk Noordzeeaquarium Oostende en alles te doen wat van aard is om de publieke belangstelling ervoor te stimuleren.
2. Bij te dragen tot het verrijken van het patrimonium van het Stedelijk Noordzeeaquarium Oostende.
3. Voor haar leden natuur- en milieu-educatieve programma's uitwerken in verband met de fauna en de flora van de zee.
4. Het bevorderen van de maritieme cultuur.
5. Het beschermen van het milieu op zee en in de kustgebieden en het beschermen en benutten van natuurlijk en architecturaal erfgoed in Belgische zeegebieden.
6. In samenwerking met de visserij wetenschappelijke waarnemingen doen in verband met de fauna en de flora van de zee.
7. Meewerken aan duurzame ontwikkeling van de kustgebieden met visserij.

V.N.A.O.-V.Z.W. is lid van:

De Federatie der Vrienden van de Musea van België

De Cultuurraad en de Milieuraad van Oostende

De VZW Visserijfeesten van Oostende

De leden ontvangen het driemaandelijks tijdschrift en genieten, mits voorlegging van de lidkaart, gratis toegang tot het Aquarium en ook de andere stedelijke musea van Oostende. Dit wordt toegestaan door het Oostendse Stadsbestuur.

U kunt lid worden door een jaarlidgeld van **7** euro over te schrijven op rekening

280-0706209-86 van V.N.A.O. – V.Z.W. Visserskaai Oostende

Een extra bijdrage van steunende leden is van harte welkom.

Wie 12,50 euro en meer betaald, wordt vermeld in een erelijst.

Een reeks adverteerders schenken onze vereniging hun vertrouwen en steunen aldus de werking. We danken ze van harte en bevelen ze allemaal warm aan.

Het Noordzeeaquarium op de Visserskaai te Oostende is gans het jaar geopend op alle weekends en dagelijks van 1 april tot 30 september van 10 tot 12 en van 14 tot 18 uur

Op aanvraag voor groepen en scholen zijn er rondleidingen met gratis gids.

Aanvraag kan telefonisch op nr. 059 500876

of per e-mail: [Noordzeeaquarium@skynet.be](mailto: Noordzeeaquarium@skynet.be)

Verdere info op de website: <http://users.skynet.be/noordzee.aquarium>.

GROEPSREIS MET AUTOBUS NAAR LEWARDE

REGIO NORD-PAS DE CALAIS ZATERDAG - 20 OKTOBER 2007

Opstapplaatsen: 7.30 u. **Parking Earth Explorer**
Dr. Edw. Moreauxlaan Oostende

7.45 u. **Parking Maritiem Instituut MIGO**
Mercatorlaan Oostende

Reisweg: Van Oostende via de autostrades E40-E17 voorbij Rijsel de A21 richting Douai en de N421 naar Lewarde.

11 u. Onder begeleiding van een plaatselijke gids, bezoek aan het grootste historisch mijncentrum van Frankrijk.

12u.30 Middagmaal met streekspecialiteiten in het restaurant " Le Briquet" van de mijn.

Menu:

Parfait de volaille à la Jenlain

Jambon à l'os et sa crème au lardons
Pommes frites et légumes

Fromage: Carré d' Avesnes

Terril glacé à l'orange
(1 bouteille de vin pour 4 personnes)

Na de maaltijd verder bezoek aan de thematische tentoonstellingen in het centrum

15 u. Vertrek naar de stad Douai en vrije stadswandeling

17 u Vertrek van Douai naar grootwarenhuis AUCHAN te Roncques

19 u 30 Aanvang van de terugreis nar Oostende (21 uur)

Deelnameprijs per persoon: **45 euro**

In deze prijs is inbegrepen de busreis heen en terug, het middagmaal, het geleid mijnbezoek en de fooi voor chauffeur. Er wordt een bus(met WC) ingelegd voor 50 personen.

Wie mee wil reizen reserveert eerst zijn plaats op de bus. Telefoon Eddy Eneman, secretaris, tel. **059 50 20 95** thuis of in het Aquarium **059 50 08 76** ook e-mail : noordzeeaquarium@skynet.be

Daarna vooraf betalen ten laatste tot 15 oktober op rek. **280-0706209-86** van Vriendenkring Noordzee-Aquarium Oostende VZW. Deelnemers ontvangen enkele dagen vooraf nog een brief. Lees verder nog wat informatie over Lewarde en Douai.

Wetenswaardigheden over het historisch mijncentrum te Lewarde nabij de stad Douai in Noord-Frankrijk.

Dat er in het noorden van Frankrijk een zeer belangrijke steenkoolontginning was in de vorige eeuw waar duizende mijnwerkers of kompels hun brood verdienden weten misschien er nog van ons maar zeker weinig jongeren zijn daarvan op de hoogte.

De eerste steenkool werd gevonden en ontgonnen te Hardinghen nabij Boulogne in 1660. De ontginning en het verder zoeken naar steenkooladers in de ondergrond groeide gestadig en rond de eeuwwisseling van de jaren 1899 naar 1900 waren er 85000 arbeiders aan het werk in deze mijnstreek. Hoe de sociale toestand was bij de mijnwerkers werd beschreven door de Franse romancier Emile Zola (1840-1902) in zijn beroemde boek "Germinal". Tussen de twee wereldoorlogen werd in 1930 in het totaal 55 miljoen ton steenkool ontgonnen door de verschillende ontstane mijnuitbatingen en was deze streek voor drievierden energiebevoorradener van gans Frankrijk.

Met de steeds maar toenemende opkomst van andere fossiele brandstoffen zoals petroleum en aardgas begon men geleidelijk met de sluiting van de mijnen. Stakingen braken uit en de sociale onrust was groot. Dat was niet alleen in Frankrijk zo maar ook bij ons in België. Fransen wilden ook niet meer naar de nog werkende mijnen en werden er vervangen door tijdelijke Marokkaanse arbeiders die gerekruteerd werden, zeg wel tijdelijk, om de exploitaties van de mijnen verder af te bouwen. Er werden ongeveer 78.000 Marokkanen in tijdelijke dienst aangenomen maar de laatsten konden toch ook het statuut van mijnwerker afdwingen.

Het laatste geladen kolenwagentje (berline) kwam aan de oppervlakte op 21 december 1990.

Het kon niet dat van drie eeuwen mijn geschiedenis niets meer zou overblijven.

Op de stortplaats van de voormalige mijnput Delloye met een oppervlakte van acht hektaren werd een bezoekerscentrum opgericht. Jaarlijks komen er ongeveer 150.000 bezoekers van overal.

IN HET HISTORISCH MIJNCENTRUM
VAN DE REGIO NORD/PAS-DE-CALAIS
Het grootste mijnmuseum in Frankrijk

EEN TRAJECT IN DE VOETSTAPPEN VAN DE MIJNWERKERS.

Tijdens de rondleiding volgt u dezelfde weg die de 'kompels' hebben genomen om zich naar hun werk te begeven.. Het traject begint in de indrukwekkende "zaal van de gehangen' of de kleedkamer. Vervolgens neemt een culturele werker de bezoeker mee naar de lampenopslagplaats alvorens hem aan een voormalige mijnwerker(nu als gids) toe te vertrouwen. Daarna gaat de reis met een treintje verder naar de putten voor het afdalen in de mijngangen. Daar vertelt de gids mijnwerker over het werk(zijn vroeger werk) in de mijn vanaf het tijdperk van Germinal tot de jaren 90. Het geluid van de machines brengt het publiek in de sfeer van de echte mijn.

HET VRIJ TE BEZOEKEN GEDEELTE

In de historische gebouwen van de mijnput worden via talrijke tentoonstellingen de geschiedenis van de mijn en het dagelijkse leven van de mijnwerkers getoond. Gereconstrueerd boekhoudkantoor, steenkoolvorming, paardenwerk, locomotieven- en wagonverzameling. De mijncultuur heeft velerlei boeiende facetten. Het jaar 2007 staat hoofdzakelijk in het teken van " kunst en koolmijn'

Van 5 oktober tot 31 december loopt er een tentoonstelling onder de titel MINATORE van de Italiaanse kunstschilder en beeldhouwer die in zijn werken het verhaal vertelt van een Italiaanse immigrant die zijn arme streek in Italië verlaat om te gaan werken in de Borinage.

*Het is dat iets dat nagetekend werd
naar het werk van de Belgische
kunstenaar Constant Meunier.
Ra, ra ra, waarop stond dat ?*

DOUAI OF DOEWAAI (Vlaams)

Tijdens onze groepsreis op 20 oktober bezoeken we ook deze stad.

Doewaaï of Douai is gelegen in het Departement Nord-Pas de Calais en telt circa 50.000 inwoners

Het bewaart talrijke herinneringen aan zijn militair verleden als vestingstad zoals de stadspoorten, het militair arsenaal, de kazernes en de kanonnengieterij.

Doewaaï wordt voor het eerst vermeld in 930 als DUACUM en was al in die tijd een residentie van de graven van Vlaanderen. De bevaarbaarheid van de Scarpe maakte het al snel tot een bloeiende stad. Met Rijsel en Orchies vormde ze de drie steden van Rijsel-Vlaanderen, het min of meer zelfstandig deel van het graafschap Vlaanderen. In de 13de en 14de eeuw was ze speelbal in de strijd tussen de Franse koningen en Vlaanderen. De streek was erg Vlaamsgezind: **Tos Flamens, tos Flamens estons**. Een overwinning op Lodewijk XI van Frankrijk in 1479 ligt aan de oorsprong van de Reuzenommegang, de Gayants, die nog altijd bestaat en ieder jaar in juli door de straten gaat.

Koning Filips II van Spanje stichtte er in 1562 een universiteit, de tweede in de Nederlanden na Leuven. Dit werd een bolwerk van de katholieke Contrareformatie. Douai was dan ook in 1579 één van de ondertekenaars van de Unie van Atrecht om de katholieke Spaanse vorst en het katholicisme te verdedigen tegen de Nederlandse opstand.

Op 6 juli 1667 werd Douai door de troepen van Lodewijk XIV van Frankrijk ingenomen en met het verdrag van Aken het jaar daarop werd de stad definitief Frans.

Als vestingstad, versterkt door Vauban, kreeg ze een arsenaal, kazernes en een kanonnengieterij. De koning verplaatste zijn noordelijk gerechtshof, het Parlement van Vlaanderen, van

Doornik over Kamerrijk naar Douai. De stad is nog altijd de zetel van het Franse beroepshof.

Tijdens de Franse Revolutie werd Douai de hoofdplaats van het Departement Nord, maar moest die functie al snel aan Rijsel afstaan. Ook de universiteit verhuisde in 1887 naar Rijsel. Tijdens de 19de eeuw kwamen er belangrijke industrieën en in de buurt werden kolenmijnen geëxploiteerd. De beide wereldoorlogen brachten de stad zware schade toe en zetten een rem op de ontwikkeling.

De oude gebouwen in het centrum (Belfort nu ook stadhuis,kerken en herenhuizen) contrasteren met de arbeiderswijken.

Het Belfort in het centrum is zeker de moeite om te bekijken en ook in het centrum zijn er nu talrijke winkels die op zaterdag open zijn tot 19 uur.

De reuzenfamilie Gayant van l. nr r.: M. Gayant, Binbin, Jacquot, Fillon et Marie Gagenon.

GROEPSREIS NAAR DE CHAMPAGNESTREEK

Dinsdag 6 november 2007

Opstapplaatsen:

6 u. 30 **Parking Earth Explorer** Dr. Edward Moreauxlaan,
Opex Oostende6 u. 45 **Parking Maritiem Instituut (MIGO)** Mercatorlaan Oostende
ProgrammaWe rijden langs de autostrades Oostende, Brugge, Kortrijk, Rijsel tot Ur-
villers nabij St. Quentin. We stoppen daar bij Arche voor een licht ontbijt.

11 u. Aankomst te Reims en stadswandeling

12u.30 Vertrek naar "La Maison du Vigneron" te
St. Imoges voor een gastronomisch middagmaal**MENU**

Dos de Cabillaud sur le velouté de carottes

Sauce acidulé

Mignon de Porc au paprika

Potagère de légumes

Les fromages affinés

Trilogie de desserts

Café ou thé

Vins et eau compris

Na de maaltijd kort tochtje door de champagnestreek en stadswandeling
te Epernay16u.30 Vertrek te Epernay naar Champagnehuis Dourdon
Vieillard te Rieul aan de MarneMogelijke voordelige aankoop van superklasse champagne rechtstreeks
van de wijnboer.Terugreis daarna met een stop te Urvillers voor vrij avondeten. Aankomst
te Oostende rond middernacht.Prijs per persoon: **60 euro**De reis werd aangekondigd in ons vorig tijdschrift. Er zijn momenteel
18 ingeschrevenen. De reis kan maar doorgaan indien er minstens 40
deelnemers zijn.Wie mee wil laat het ons telefonisch weten van zodra mogelijk Op
15 oktober wordt de planning van de reis beslist en deelnemers wor-
den persoonlijk verwittigd. Tel. **059 23 62 37** van Robert Coelus
of tel. **059 50 20 95** of **059 50 08 76** van Eddy Eneman

Betalen vooraf ten laatste tot en met 29 oktober op

rek 280-0706209-86 van Vriendenkring Noordzeeaquarium Oostende

NIEUW BOEK !**30 jaar Stedelijk Noordzeeaquarium in 't Gernaoskot
Eddy Eneman****Technische gegevens**

Titel: 30 jaar Stedelijk Noordzeeaquarium
in 't Gernaoskot, gedenkboek met foto's.

Auteur: Eddy Eneman

Uitgave: Vriendenkring Noordzee -Aquarium
Oostende v.z.w.

Datum van verschijning: 11 augustus 2007

Formaat : A4

Kaft: Licht karton

Pagina's: 80

Aantal besproken diersoorten: 124

Aantal kleurfoto's: 149

aantal zwart-witte foto's: 9

Kostprijs: 10 euro, boek af te halen aan de
balie van het Noordzeeaquarium .

Verzendingskosten: 6 euro

Betaling per overschrijving:

Bic/GEBABEBB

IBAN BE 78 2800 7062 0986

van Vriendenkring Noordzee-Aquarium

Visserskaai Oostende, met vermelding:

Gedenkboek

Wijlen Schepen Henri Dumarey,
stichter van het Noordzeeaquarium

ZANG EN DANS IN DE VISSERIJ

In juli laatsleden werd door het I.V.V. (Instituut voor Vlaamse Volkskunst- Schoten) de merkwaardige studie gepubliceerd " VAN VISSERS, KAPERS EN MATROZEN"

De auteur is Frans Geens en het werk is te bestellen bij I.V.V. Secretariaat, Markt 40 bus 4, 9160 Lokeren. Prijs 15 euro.

Het I.V.V. is vooral bekend tot ver over de grenzen als de organisator van het jaarlijks internationaal volksdansfestival te Schoten, en de leden van onze vereniging, zelf ook lid van een volksdansgroep, zullen wel weten dat het hier inderdaad gaat om een belangrijke jaarlijkse gebeurtenis wat betreft het behoud en het bevorderen van het volkskundig erfgoed inzake zang en dans.

Tot dusver had het I.V.V. zich nooit ingelaten met het maritiem gedeelte van dit erfgoed en het is dan ook de grote verdienste van de auteur van deze studie dat, na jaren hardnekkig en onvermoeibaar speurwerk, dit werk het levenslicht heeft mogen aanschouwen.... Waardoor ook dit aspect van onze rijke maritieme cultuur thans eveneens kan bewaard worden voor het nageslacht. Het was trouwens de hoogste tijd want in de loop der jaren is er al heel wat verloren gegaan, zoals in zoveel andere domeinen van de maritieme cultuur.

In zijn inleiding wordt door de auteur aangestipt dat hij bij het uitwerken van deze studie rijkelijk werd geadviseerd door "Patrick en Christine Bollier (Armentières), Roger Jansoone (Eernegem), Jef Klausling (Oostende), Willem Lansweert (Oostduinkerke) en H. van der Kilt (Nederland).

Van groot belang was ook het feit dat er kon geput worden uit het verzamelwerk " Traditionele Vlaamse Volksliederen en Dansen" van de Vlaamse musicoloog Hubert Boone, die jarenlang overal heeft gespeurd naar oude muziektoppartituren en die in dat verband ook in de kuststreek inte-

Ode aan de dans. Mozaïek van schelpen. Dansfiguren en muzieknoden in mosselschelpen. Achtergrond binnenkant van wijde mantelschelpen. (R.C.)

ressant materiaal heeft gevonden; vooral polka's en scot-tisch', veelal van onbekend gebleven toondichter, maar doorgaans zonder dansbeschrijving.

Anderzijds is van de zogenaamde "carrillondansen" (ontstaan in Duinkerke) de dansomschrijving wel bewaard gebleven en de auteur gaat hier dan ook nader op in. Een ander bekend danstype is de "kadril" (van Engelse oorsprong) evenals de "horlepiep" (een echte zeemansdans, aanvankelijk trouwens een mannendans (ofschoon vrij spoedig ook zeer populair in het binnenland, niet in het minst ook in Wallonië). Vrijwel alle zeemansdansen waren mannendansen die zich pas veel later ontwikkeld hebben tot gemeenschapsdansen met gemengde bezetting (zoals ook de mannenkoren uiteindelijk gemengde koren geworden zijn).

Er werd immers gedanst zowel aan dek als aan wal, zowel als solodans als in duo. Omdat er op het scheepsdek uiteraard nooit veel plaats was om te dansen, spelen vrijwel alle matrozendansen zich af op een beperkte ruimte, vaak rondedansen omheen de mast en met kleine dansbezetting.

Tijdens de "belle époque" was in Oostende de "Ostendaise" een zeer populaire dans (ontstaan omstreeks 1880 en sterk gelijkend op de polka).

In de volksmond werd de instrumentele muziek al vlug aangevuld met een zangtekst in diverse varianten, doch steeds aanvangend met " Streep, streep; onder haren reep, Mieke heft uw rokske op en wast uw gat met zeep", woorden en uitdrukkingen volledig in de lijn van de Oostendse volksaard.

Roger Jansoone.

OPROEP - OPROEP - OPROEP

Onze vereniging publiceerde twee lijvige boeken over de Oostendse vissersschepen die er geweest zijn of nu nog varen sinds het einde van de tweede wereldoorlog.

Het eerste boek over de kustvaartuigen verscheen in juli 2004 en werd samengesteld door André Barbaix en Eddy Eneman. Het is op vandaag nog steeds verkrijgbaar.

Het tweede boek over de 50 jaar Belgische IJslandvaart (1945-1995) verscheen in september 2006 en werd samengesteld door Roger Corveleyn en Eddy Eneman. Dit boek was een groter succes dan het vorige en is uitgeput.

Stilaan beginnen de vorige samenstellers de koppen bij elkaar te steken voor de uitgave van een derde boek dat de Oostendse middenslag visserijschepen maar ook de grotere zou behandelen in dezelfde aard als de twee vorige boeken. Het gaat hier over de vissersvaartuigen die vooral de Noordzee, maar ook de Ierse Zee, de Golf van Biscage, en het Engels Kanaal bevaren om hun vangsten te verwezenlijken en dit in de periode van na de tweede wereldoorlog tot nu.

We doen een oproep naar al wie ons foto's kan bezorgen van die schepen maar ook van bemanningen ervan of andere foto's in verband met die schepen.

Wie ons kan helpen neemt contact op met Eddy Eneman 059/502095 of in het Aquarium tijdens de openingsuren. De foto's die u eventueel ter beschikking kan stellen kunnen onmiddellijk overgenomen worden met de scanner van de computer van het Aquarium en zo hebt u ze onmiddellijk terug.

We danken u alvast bij voorbaat voor de medewerking.

O.32 “Petrus Pictor”

Het prototype van een innovatief, multifunctioneel kustvissersvaartuig

Technische steekkaart:

- Naam van het schip: O.32 Petrus Pictor
- Onderscheidingsnummer: OPBF
- Thuishaven: Oostende
- Hoofdafmetingen: lengte: 11,78 m
                              breedte: 5,12 m
                              holte: 1,98 m
- Bruto-tonnenmaat: 21
- Netto- tonnenmaat: 6
- Nationale meetbrief N° 6403 dd 13 juni 2007
- Omschrijving: Vissersvaartuig, bordenvisserij & passieve visserij
- Eigenaar: Rederij Ishtar bvba - zaakvoerder : Willy Versluys
                          H.Baelskaai 2 - 8400 Oostende
- Bouwers: Gemini Catamaran Workboats LTD
                          New Quay, Haven Road, Colchester, Essex CO2 8HT
                          Verenigd Koninkrijk (UK)

Zaterdag 1 september 2007 - 15 uur. Volk op de kaai voor de doop van de catamaran O.32, nieuwste vissersvaartuig van Oostende. Foto R.C.

- Bouwnummer: G12/53
- Bouwjaar: 2007
- Materiaal: Polyester
- Voortstuwing: 2 motoren
Daewoo L136 / EBCKM700515/ 2007 / 2200 t/min
Daewoo L136 / EBCKM700889/ 2007 / 2200 t/min
- Totaal vermogen: 221 kW
- Aantal schroeven: 2

Wie was Petrus Pictor ?

“ Flandria, dulce solum, super omnes terra beata,

.....

Rursus mando vale, proba Flandria terra proborum

Mando, remando vale, mea Flandria, terra meorum. “

“Vlaanderen ‘ soete ‘ land, gezegend boven alle streken der aarde

.....

Gegroet trouw Vlaanderen, waar eer en trouw steeds schijnen,

U blijft mijn groet verpand, mijn Vlaanderen, land der mijnen “

Uit “De Laude Flandriae” (“Lof van Vlaanderen“)

*Petrus Pictor: Ruime plaats voor de brug om op zee te hengelen naar baars.
Achteraan het vaartuig "Jacob Kien" ook van de rederij W. (Foto R.C.)*

Een lofdicht over Vlaanderen, geschreven door Petrus Pictor tussen 1110 en oktober 1111.

De dichter van dit loflied, Petrus Pictor, is vermoedelijk geboren in Sint. Omaars (Saint-Omer , Artesië, Noord Frankrijk). Hij was kanunnik in het Kapittel van Sint Omaars.

Dit loflied (geschreven in het latijn) werd opgenomen het " Liber Floridus", door kanunnik Lambert van Saint Omer in 1120 aangelegd. (een exemplaar berust in de universiteitsbibliotheek van Gent)

De Latijnse literatuur uit de middeleeuwen kende een hoogtepunt in wat men noemt de " renaissance van de twaalfde eeuw ". De belangrijkste persoonlijkheden uit deze periode waren Fransen, maar ook in de Zuidelijke Nederlanden vindt men er enkele. Eén ervan was dus de Frans-Vlaming, PETRUS PICTOR.

Meter en Peter van de O.32 Petrus Pictor

° Meter van het innovatief kustvissersvaartuig wordt Mevr. Viviane Coudeville. Viviane werkt reeds meer dan 25 jaar bij de rederijen Versluys en is de rechterhand van zaakvoerder Willy Versluys

° Peter wordt Noël Dugardein , oud reder-visser uit Nieuwpoort , nu als meester nettenmaker tewerkgesteld bij de firma Brevisco bvba uit Oostende.

Noël heeft de bouw van het vaartuig van nabij opgevolgd en zal samen met andere onderzoeksinstellingen de vernieuwde technieken voor bordenvisserij en de garnaalverwerkingsinstallatie op punt zetten

Schipper en bemanning

Schipper van de de O.32 wordt schipper-motorist Andy Dewulf uit Nieuwpoort.

Hij zal worden bijgestaan door matrozen Dimitri Vanhulle & Luc Vantroye, eveneens uit Nieuwpoort.

*Doop van de O.32. Van links naar rechts, achteraan: E. H. Dirk Demaregh, admozenier - Patrick Vantraynest, lekenont-
sulent ter - Dimitri Vanbilde, matroos - Andy Deruif, schipper - Noël Dujardin, peter.
Vooraan: Luc Vantroye, matroos - Willy Versluis, reder - Viviane Conderille, meter. (foto R.C. 01-09-07)*

2007 - 2008 HET INTERNATIONAAL POOLJAAR

1. Opwarming en ijssmelting

In maart 2002 tengevolge van de globale aardopwarming brak meer dan 3000 km² af van de Larsen B ijskap op Antarctica. Daardoor kwam een nog onbekend zeegebied vrij en bereikbaar. De Duitse ijsbreker Polarstern deed er diepzeesonderzoek gedurende de tweede helft van 2006 en de eerste helft van 2007 of anders gezegd tijdens de lente en de zomer in het zuidelijk halfrond.

Sedert 1970 heeft de temperatuurstijging in deze poolstreek voor gevolg gehad dat het Larsengebied van 13.500 km² uiteenviel in twee gebieden die Larsen A en Larsen B werden genoemd. Het laatste cataclysm van 2002 waarbij 3250 km² vrij kwam en als zeegebied toegankelijk werd geeft aan wetenschappers een ongelooflijke mogelijkheid voor onderzoek van de marine fauna. Dit gebied dat meer dan 12000 jaar bedekt was met een ijslaag op sommige plaatsen tot 200 meter dik werd nu toegankelijk. De levensvormen die bestaan onder de ijskap behoren tot de best bewaarde ecosystemen van onze planeet.

Wetende welke soorten er leven onder het ijs en hoe de fauna evolueert of zal evolueren nu de ijskap verdwijnt, geeft de mogelijkheid voor zeer belangrijke wetenschappelijke kennis .

Deze kennis zal dus dienstig zijn als een barometer om de effecten van klimaatverandering vast te stellen en daarbij de nodige conclusies te trekken en maatregelen te treffen.

Aan boord van de Polarstern werkt ook een Belgische wetenschapper, Cedric d' Udekem d' Acoz.

2. De Polarstern

Dit Duitse onderzoekingschip werd in dienst gesteld in 1982 en heeft sindsdien al meer dan dertig expedities ondernomen naar de poolgebieden. Gewoonlijk bevaart het schip tussen november en maart de zuidpoolgebieden en in onze zomer de noordpoolgebieden.

Het schip is een dubbelwandige ijsbreker en ontworpen om te kunnen werken bij temperaturen van tot -50 graden. Het kan anderhalve meter dik ijs breken en bereikt daarbij een snelheid van 5 knopen. Om dikker ijs te breken is het schip uitgerust met rammen.

De Polarstern werd gebouwd op een Duitse werf te Kiel, is 118 meter lang, 25 meter breed tussen de spanten in het midden, heeft een diepgang van 11 meter, meet 17000 ton, de zware motoren hebben een totaal vermogen van 14000 KW en de maximumsnelheid van het vaartuig is 16 knopen. De bemanning bestaat uit maximaal 44 man en er is plaats voor 50 wetenschappers om in diverse labo's aan boord onderzoek te doen. Wetenschappers van verschillende nationaliteiten zijn er werkzaam tijdens iedere expeditie.

Materiaal en apparatuur is er aan boord om tot op 10.000 meter de zeebodem af te tasten en zelfs is er instrumentaria die tot 150 meter in de zeebodem kan doordringen.

Het schip is verbonden aan het Alfred Wegener Instituut in Duitsland en speelt een zeer belangrijke rol in het raamwerk van het Internationaal Pooljaar.

3. Belgische marinebioloog aan boord van de Polarstern

Cedric d' Udekem d' Acoz werd te Brussel geboren op 24 oktober 1965 als telg van een Belgische adellijke familie die sinds het huwelijk van Prins Philip met Mathilde d'Udekem d'Acoz in ons land veel bekendheid verwierf. Cedric is tevens een neef van prinses Mathilde.

Hij studeerde aan de universiteit van Namen en verwierf in 1987 het licentiaatdiploma biologie met grote onderscheiding en een jaar later aan de universiteit van Luik werd hij licentiaat oceanologie. Verder behaalde hij een pedagogisch aggregaat te Namen in 1992.

Cedric was geboeid door het marineleven van de zee en kwam dikwijls naar de kust en zijn aandacht ging naar de schelpjes, de vissen en vooral naar

de krabbetjes en kreeftjes. Hij was ook lid van de Oostendse Strandwerkgroep en publiceerde in de Strandvlo in 1990 een eerste artikel over een nieuwe ontdekte garnaalsoort voor de Belgische kust.

Meer en meer legde hij zich toe op het bestuderen en ontdekken van nieuwe soorten garnalen, krabben en kreeftachtigen tijdens reizen langs de kusten van de Noordzee, het Engels Kanaal en ook de Middellandse zee. Zijn publicaties in verschillende tijdschriften bleven niet uit en op vandaag zijn ze opgelopen tot meer dan vijftig.

Cedric met onderzoek bezig.

Dat werd natuurlijk opgemerkt in wetenschappelijke kringen en zo is hij thans verbonden aan de universiteit van Tromsø in Noorwegen alwaar hij doctoreerde in 2005.

Hij is de specialist geworden op gebied van kennis over de Crustacea. Hij is de ontwerper van een fotografische website "CRUSTIKON" met meer dan 600 kleurfoto's over decapoda of krabben en amphipoda. Aldus heeft het wetenschappelijk Team van de Polarstar ook beroep gedaan op hem om tijdens poolexpedities nieuwe ontdekte soorten crustacea te onderzoeken, te beschrijven en ook op naam te brengen.

Cedric met "Viking-allures" in Noorwegen

LOUIS ROYON

Zeekapitein en kunstenaar

Geboren te Oostende in 1882 en overleden te Waulsort in 1968

Het lag in de planning van de heer Norbert Hostyn, conservator van de stedelijke Oostendse musea, een grote retrospectieve te organiseren over zeeman en kunstschilder, Louis Royon.

Met het opdoeken van het kunstmuseum in het Feest- en Cultuurpaleis op het Wapenplein te Oostende kan daar voorlopig niets van in huis komen.

De Royons zijn van oorsprong zeelui, reders en scheepsbouwers die zich na de Franse Revolutie te Oostende vestigden en er goede burgers waren.

Eén daarvan bleef aan wal en was de stichter en uitbater van "Pavillon du Rhin" een merkwaardig gebouw en groot restaurant dat verbonden was aan het oesterpark Louis Royon-Bettger opgericht in 1857 en gelegen ongeveer waar nu de Parijsstraat en de gronden van de koninklijke villa zijn

Een kleinzoon van de oesteruitbater Louis Royon werd geboren op 1 juli 1882 en was de zesde in rij van dertien kinderen en kreeg de naam van zijn grootvader.

Dat Lowietje was geen braaf jongetje dat zich gemakkelijk kon onderwerpen aan de strenge discipline van het pensionnaat. Hij liep herhaalde keren weg naar de zee en het strand en vooral naar de haven waar de sierlijke zeilschepen lagen. De liefde voor de zee zat in zijn genen en hij was maar vijftien jaar toen hij al inscheepte als lavertje aan boord van de Duitse driemastbark 'Apollo' en in een wereldreis ook de Kaap de Goede Hoop passeerde. Zijn vaardigheden als zeeman werden vlug opgemerkt door de officieren aan boord.

Tijdens de weinige vrije tijd die de jonge Louis Royon had aan boord hield hij zich bezig met tekenen. Zijn eerste werk was een prachtig gedecoreerde scheepskoffer die thans bewaard wordt in het scheepvaartmuseum te Antwerpen.

Als hij 17 jaar was legde hij met succes het examen van tweede luitenant op de lange vaart af en In 1913 behaalde hij het diplo-

ma van kapitein waardoor er voor hem een loopbaan van vaar-
reizen en uitzonderlijke avonturen aanbrak. Zijn vrije ogenblik-
ken wijdde hij aan het schetsen en de schilderkunst. In 1907
nam hij dienst als luitenant bij de Staatsmarine.

Tijdens de eerste wereldoorlog had hij het bevel over een staats-
sleeperboot en werd aangeduid om een stage te volgen te Chat-
ham (Engeland) en bekwam er de licentie van artillerieofficier.
Gedurende een zevental jaren na de eerste wereldoorlog voer hij
op verschillende koopvaardij-schepen als kapitein en was ook
kort na de oorlog bijna een jaar bevelhebber van het visserij-
wachtschip.

De duivel van de schilderkunst liet hem echter niet los en in
1921 opende hij een atelier te Brussel. Voor de grote Antwerpse
rederijen Red Star Line en de CMB werd hij de ontwerper van
vele illustraties en affiches. De zee echter blijft hem roepen. In
1924 werd hij eigenaar van een klein jacht dat geankerd was
te Menton. en zeilde hij er mee in de Middellandse Zee, kwam
ermee naar Oostende en liet het daar registreren en ging vissen
op de Noordzee.

*Olieverf op doek, 1961 - 120 x 70 cm - O.80 Duchêsse de Brabant van rederij P.V.
(in privé bezit)*

Zijn verdere leven tot zijn dood speelt zich af deels op zee deels aan wal. Hij installeerde een atelier op een woonboot te Brussel met de naam "Bohème". Hij verbleef een jaar op het eiland 'Levant' aan de Azurenkust. Zijn uitgever belastte hem in 1929 met de uitgave van maritieme publiciteit en hij moest zich daarvoor vestigen in Parijs.. De grootstad kon hem echter niet veel bekoren en hij kwam terug en vestigde zich op de zestiende verdieping van de Boeretoren te Anwerpen van waar hij de schepen kon zien. Af en toe ging hij de zee weer op hetzij aan boord van jachten, de Zinnia en ook de pakketboot "Leopoldville".

In 1930 richtte hij samen met Maurice Pauwaert de vereniging van Marineschilders op en boekte binnen die vereniging veel succes. Hij vestigde een zeilrecord tussen Vlissingen en Cherbourg met het jacht Vineta van een Franse Jachtclub.

In 1937 werd hij tot Belgische afgevaardigde benoemd bij de Internationale Commissie van Niet-Interventie bij de Spaanse burgeroorlog. Daarvoor verbleef hij in Dover en vervolgens te Sète en ook in de Golf. Louis Royon kon zich uitdrukken in het Nederlands, het Frans, het Engels en het Duits en Spaans en Zweeds was hem ook niet vreemd. Daardoor was hij de goede verbindingsman bij de controle van de schepen die naar Spanje voeren.

Eind 1939 keerde hij terug naar zijn atelier om in plaats van een roer een penseel in de hand te nemen want zijn hoofd zat vol met maritieme ervaringen die op het doek moesten gezet worden. Hij werkte figuratief in een periode waarin dit geen mode was. Zijn verhouding met de kunstcritici verslechterde gaandeweg en hij diende zijn ontslag in bij de vereniging van Marineschilders en stelde ieder jaar zijn werken tentoon in Galerie Portenart te Brussel.

Telkens had hij veel succes en verkocht goed. Dat deed hij tot 1965. In 1968 overlijdt hij te Waulsort nabij Dinant.

R.C.

Gegevens verzameld in:

"Royon, peintre de mer" van A. Berqueman.

"Een Oostendenaar Louis Royon" van Karel Pickery

Oostends Oesterboek van Norbert Hostyn en Raoul Halewyck

Schilderij van Louis Royon - Olieverf op doek, 1961 - 120 x 70 cm - De driemastbark van Franse nationaliteit 'Emilie Galline' op sleeptouw door de Belgische sleepboot voor de kust van Dover bij mistig weer. Royon was de bevelvoerder op de sleepboot in 1915. (In privé bezit.)

Aanvoer van zeebiologisch materiaal en andere van 21/06/07 tot en met 28/08/07

21/06/07	0.191: 1 pijlstaartrog
22/06/07	0.20: 3 grote zeenaalden en 1 kortsnuitzeepaardje.
23/06/07	0.20: 1 zeekarper.
11/07/07	0.700: visvoer.
12/07/07	0.191: 2 Noordzeekrabben.
14/07/07	0.191: 2 tongen, 1 Noordzeekrab en 2 pladijzen.
17/07/07	0.191: Tros zeebateieren.
20/07/07	0.191: 1 heremietkreeft.
23/07/07	Thomas Termote: Japanse oester met een 20 tal zeeanellijeren.
28/07/07	Geoffrey Stafford, 8 kleine pietermannen, 7 kleine heremietkreeften, 40 garnalen, 1 tarbot, 1 pladijs en 3 krabben.
05/08/07	Marc Hoedaert: 1 kleine pieterman, 1 pladijs en 3 steurgarnalen.
7/08/07	0.152: 2 grote zeenaalden, tros zeebateieren en 2 pladijzen.
7/08/07	0.152: 2 zeedonderpaden.
13/08/07	Frank Dewinter: 7 botervissen, 4 vijfdradige meunen, 4 slijmvissen, 20 paardenanemonen en 6 gewone zeeappels.
17/08/07	0.191: 1 Zeekat, 1 heremietkreeft en 1 grote spinkrab.
19/08/07	0.152: kleine pieterman, 3 pladijzen en visvoer.

We danken hierbij van harte en oprecht alle reders, schippers, bemanningen en particulieren voor hun onbaatzuchtige inzet voor het Noordzee-Aquarium

Lijst steunende leden afgesloten 10 september 2007

<i>Aercke Bianca</i>	<i>De Rycker Clothilde</i>
<i>Alleman Fernand</i>	<i>De Vos Bjorn</i>
<i>Allemeersch Guido</i>	<i>De Vos Jacqueline</i>
<i>Andriesen Karel</i>	<i>Decoster Odette</i>
<i>Anseeuw Michel</i>	<i>Demaré Wim</i>
<i>Argenta Danneel Guido</i>	<i>Demeere Henri</i>
<i>Barbaix Rachel</i>	<i>Derdeyn Fernandus</i>
<i>Belpaeme Blanche</i>	<i>Derudder - Cardon Gilbert</i>
<i>Berard - Mouque Julien</i>	<i>Desmit Lorenzo - Vanderwal</i>
<i>Beyen Marc</i>	<i>Desnerck Roland</i>
<i>Bienfet Ronald</i>	<i>Devriendt François- Van Troost</i>
<i>Billiet Diane</i>	<i>Dewaegaenaere Joanna</i>
<i>Billiet Kurt</i>	<i>Dierckens Bernard</i>
<i>Billiouw Hendrik</i>	<i>Dirickx Kamiel</i>
<i>Blommaert François</i>	<i>Dufait Roland</i>
<i>Borny Rolande</i>	<i>Eerebout Edgard</i>
<i>Bossaert Jurgen</i>	<i>Fonteyne - Couvreur</i>
<i>Boulanger Hendrik</i>	<i>Galant Roger</i>
<i>Boumans Anne Marie</i>	<i>Garsbeke</i>
<i>Callewaert - Seys Hilda</i>	<i>Geedts André</i>
<i>Carly Ronald</i>	<i>Germonpré Eddy</i>
<i>Carton Celina</i>	<i>Geryl André</i>
<i>Catteceur Kris</i>	<i>Ghevaert Christianne</i>
<i>Caullet - Focke</i>	<i>Ghys - Lenaers Marceline</i>
<i>Christiaen Norbert</i>	<i>Goderis Roger</i>
<i>Claes Albert</i>	<i>Goorens Marie-Louise</i>
<i>Claessens - Versluys Herman</i>	<i>Goormachtig - Peel</i>
<i>Cleremans André</i>	<i>Gosens Astrid</i>
<i>Cloet Anna</i>	<i>Heirwegh Eddy-Bastini</i>
<i>Coelus - Vandenberghe Lieven</i>	<i>Helsen Ludo</i>
<i>Coelus Koenraad</i>	<i>Helsen Yolande</i>
<i>Coelus Robert</i>	<i>Helsen-Vercammen</i>
<i>Cordemans Louis</i>	<i>Herman Gilbert</i>
<i>D'Hooghe Willy</i>	<i>Herman Libin</i>
<i>de Bruin H.</i>	<i>Hermans Germania</i>
<i>De Bruycker Nicole-Pieters R.</i>	<i>Hoornaert Elise</i>
<i>De Donder Fernand -Goetbals Rika</i>	<i>Hubert Georges</i>
<i>De Groote Theophiel</i>	<i>Hubrechtsen - Cattoor</i>
<i>De Ijslander vzw</i>	<i>Immo Vyva vuba</i>
<i>De Loddere Thibault</i>	<i>Jacobsen Jean</i>
<i>De Maalboot</i>	<i>Jansoone R.J.A.</i>
<i>De Mey Jef</i>	<i>Julius Sabbe studiekekring vzw</i>

Jungbluth - Myttenaere Cecile
Kiekens Willy
Knobl H.
Lachat Freddy
Lambert Geert
Lauwers Leopold
Leemans Herman
Lievens William
Luca del Monte
M.S.O. vzw
Mabieu Marie-Christine
Martinsen Eduardus
Mille Henri
Moyaert Luc- Belpaeme Ch.
Pickery Roger
Pillu Raymond
Plaetevoet Raymond
Porta Rosette
Prinzie Valere
Remaut Jeannette
Roels Antoine-Panesi
Sanders Laura
Serie Eddy
Severijns Natalis
Severy R.
Smeyers Victor
Sobry Ghislaine
Soetaert-Versluys J.
Spaan Hugo
Stuypens Alain
Swinnen Frank
Thyses Bernadette
Ulin Eddy
Ulin Georges
Van Acker André
Van Coillie G.M.
Van De Wynckel Gustaaf
Van Der Cruyssen Gabriel
Van Hove Yasmina
Van Loo Roland
Van Melkebeek Honoré
Van Ossel Jeanine
Van Vooren Rita

Vanbillemont Prosper
Vande Castele Louis
Vandecasteele Jean
Vandekerckhove Marc
Vandenberghe Roger
Vandenbogaerde Gerard
Vandendriessche Gilbert
Vandenkerckhove Alexandra
Vanbee Roger
Vanbooren Karine
Vanmassenbove Roger
Vanslembrouck Philip
Vansteene Urbain
Vansuyt Ronald
Vantorre Amedé
Vanwallegem René
Verbeke Frans
Verburgh André
Verduyve Oscar
Vermandel Patrick
Vermynck Danny
Versluys Willy
Vyvey Jean
Walrave Luc
Westerlinck René
Willaert Jean-Pierre
Wilmet Eddy
Witdoeck Floryw
Yde-Deliere
Zeegenootschap De Vuurtoren
Zonnekeim - Laplasse

*Deze lijst vermeldt de leden die 12,50
euro en meer als lidgeld betaalden.
Hun belangrijke steun verruimt de
werking van de vereniging.
Een zeer hartelijke dank.
Deze lijst werd voorlopig afgesloten
op 10 september 2007.
Er kunnen er nog bijkomen.*

ONS GAZETJE

1. In ons vorig tijdschrift zijn enkele fouten gebeurd betreffende de lijst van steunende leden, door een verkeerde overname van de lijst van het computerbestand.

We verontschuldigen ons daarvoor ten zeerste.

De lijst werd nu grondig nagezien en verbeterd. Indien er eventueel nog een foutje zou zijn laat het ons a.u.b. weten.

2. Op zaterdag 11 augustus 2007 werd het gedenkboek "30 jaar Noordzeeaquarium" voorgesteld in de kantine van K.V.O. (voetbalclub Oostende). Toespraken werden gehouden door Schepen Yves Miroir, havenkapitein Patrick Vermandel en de auteur Eddy Eneman. Er waren 165 aanwezigen.

3. In samenwerking met de Dissel (club voor scheepsmodellenbouwers) zouden we in 2008 een vierdaagse reis organiseren naar Barcelona. Meer gegevens daarover in ons eerste tijdschrift van 2008.

4. Het Schepencollege van Oostende heeft beslist dat onze vereniging nog werkingssubsidies via de Cultuurraad ontvangt voor het jaar 2006. Die subsidie bedraagt 806 euro.

Vanaf het jaar 2007 zullen subsidies toegekend worden via de Milieuraad, die alleen projectsubsidies toestaat en geen werkingssubsidies volgens een puntenstelsel.

Het Schepencollege catalogeert nu onze vereniging onder de natuurverenigingen en niet meer onder de cultuurverenigingen.

5. Aan achterstallige betalende leden van lidgelden worden nadat twee keer gevraagd is te vereffenen geen volgend tijdschrift meer gestuurd.

Vergeet ook niet bij adreswijziging het ons te melden want gemeentelijke diensten bevolking geven geen informatie aan derden. Soms komen verzonden tijdschriften terug met de vermelding 'verhuisd'...

Joost mag weten waarheen!!!

6. Boek over de Ijslandvaart is uitgeput.